"Om 's HEEREN huis". nr. 39 februari 1974.

SCHRIFTMEDITATIE

"Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken, van hetgeen dat boven in de hemel is, noch van hetgeen dat onder op de aarde is, noch van hetgeen dat in de wateren onder de aarde is. Gij zult u voor die niet buigen, noch hen dienen; want Ik, de HEERE, uw God, ben een ijverig God, die de misdaad der vaderen bezoek aan de kinderen, aan het derde, en aan het vierde lid dergenen, die Mij haten; en doe barmhartigheid aan duizenden dergenen, die Mij liefhebben en Mijn geboden onderhouden".

Exodus 20:4-6

Bij de overdenking van het eerste gebod, hebben we gelet op de openbaring van God als de VERLOSSER en BEVRIJDER. In Zijn souvereine wilsbeschikking redt Hij Zijn volk en verdelgt de vijanden. Alle goden en machten, die wij tegenover deze God geloven en aanbidden, laten ons in de steek. Zij kunnen ons niet bevrijden. Hoe zou ook het maaksel de maker kunnen verlossen? In de ure van nood en dood roepen alle goden ons toe: Bij mij is het niet. Zo staat de mens tenslotte in de beangstigende stilte van zijn stervende goden. Met de dood van zijn goden moet ook de mens het leven laten.

"O HEERE, Israëls Verwachting, allen die U verlaten zullen beschaamd worden; want zij verlaten de HEERE, de Springader des levende waters". (Jer. 17)

De ware God is de God van de Bevrijding van Zijn volk. Als zodanig duldt Hij geen andere goden tegenover Zich.
Het tweede gebod lijkt een nadere uitwerking van het eerste te zijn. Misschien is dit de reden waarom Roomsen en Luthersen deze twee geboden als één gebod zien. We ontkennen niet dat er een nauwe betrekking is tussen het eerste en tweede gebod. Maar deze samenhang is er tussen al de geboden van de Wet des HEEREN.

De HEERE verbiedt in het tweede gebod de eigenwillige godsdienst. We mogen onderscheiden tussen afgoderij en beeldendienst. De heidenen dienden de afgoden en de beelden. In de geschiedenis van Israël blijkt duidelijk, dat men ook de God van Israël, achter en door middel van beelden wilde dienen. Uit de veelheid van voorbeelden wil ik slechts enkele gevallen noemen. We denken dan aan het gouden kalf, door Aäron gemaakt, tijdens het verblijf van Israël bij de Sinai. Het is ontroerend en aangrijpend, dat het maken van het gouden kalf plaatsvindt in de onmiddellijke nabijheid van de HEERE. Het is ondenkbaar dat het volk, in de nabijheid van de rokende berg, geloofd heeft in de godheid van hun stierkalf. In dezelfde richting wijst ons de kalverdienst, ingesteld door Jerobeam, te Bethel en Dan. Ook daar treffen we een eigenwillige Godsverering aan, tegen en buiten de orde van God. De priesters en profeten, die bij de kalverdienst optraden, deden dit ook in de Naam van de God van Israël.
Onder de heidenen vereerde men goden in beeltenissen van vogels, kalveren, vissen enz. Hierbij denken we aan: Hetgeen boven in de hemel, onder op de aarde, en in de wateren onder de aarde is...
Dit tweede gebod is het gebod met de brede uitwijding. De HEERE zegt: "Gij zult u voor die niet buigen noch hen dienen. Want Ik, de HEERE, uw God, ben een ijverig God". Deze God is jaloers op Zijn eer. Hij wil alleen op de rechte wijze gediend worden. Buiten de door Hem geopenbaarde weg is Hij ongenaakbaar.
Zeker, in de tempel van God werden ook wel kunstige werken van goud, zilver en houtsnijwerk gevonden. Het tweede gebod wil allerminst alle afbeelding verbieden (foto's enz.) Maar... toen Hiskia merkte dat het volk de "koperen slang" ging vereren, sloeg hij deze slang aan stukken.
Jaloers is de HEERE op Zijn eredienst. Misdadige overtreding van deze dienst wordt gestraft tot in het derde en vierde geslacht, dergenen die

Hem haten. Maar Zijn barmhartigheid is aan duizenden dergenen die Hem liefhebben, en Zijn geboden onderhouden.

Tijdens een preek over het tweede gebod (H.C.), enkele jaren geleden, zag ik iets van de betekenis van dit gebod. Daar wil ik de lezer graag iets van meedelen:
Verplaatsen we ons een ogenblik naar de Sinai en omgeving. Daar bevindt zich het volk Israel. Hun leider, Mozes, is verdwenen in de donkerheid op de berg. In de waarneming van het volk is hun vertegenwoordiger bij God, weg. Hoe boos zeggen ze dan, zonder enig gevoel: Wat deze man Mozes overkomen is, weten wij niet... maak ons goden die voor ons aangezicht gaan. Mozes zien ze niet... de HEERE zien ze niet. Wél hebben ze een stem en donderslagen gehoord... wél zagen ze de tekenen van Zijn nabijheid. Maar Hem zagen ze niet. De HEERE had zich omhuld in het donker van de wolk.
Nu is het "Naakte Geloof" een mensonmogelijke zaak. Wij willen zien, tasten, hebben en houden. Door onze geestelijke dood missen wij de organen om te geloven en te hopen. We kennen de Heere niet in de ruisende wind en de donkere wolken. Er is een onoverkomelijke scheiding tussen de Heere en ons. Bergen van zonde en schuld versperren de weg. Rechtvaardige oordelen sluiten ons buiten de deur. We zien de genade in de Goddelijke omhulling niet. Stel, dat de Heere zonder verberging tot ons kwam? Wie zal Hem zien en leven? Tóch willen we Hem op onze eigen wijze hebben. Tóch willen we Hem op onze eigen wijze dienen.
Wij willen zalig worden op onze eigen manier... niet zoals God het wil.
Dáárom staat daar beneden op aarde een gouden stierkalf... teken van kracht-zinnebeeld van macht. Laat God maar op dat stierkalf rijden. Laat Hem zó voor ons uitgaan. Nee, niet boven een ark en een verzoendeksel... niet in het donker van het Heilige der Heiligen... niet in een stervend Lam... niet aan een wonderloos

kruis.
Wij willen beeld en gelijkenis naar onze zin.
Maar bij wien zullen we Hem vergelijken? Wij zoeken de leegte en de stilte op te vullen met wat ons goeddunkt.
Wij missen het Beeld en de Gelijkenis Gods.
Waarom toornt God zo vreselijk tegen onze "hulpmiddelen"?
Waarom strekt Hij Zijn toorn uit over geslachten?
Let op, lezer... De HEERE, uw God, heeft Zelf een weg uitgedacht. Hij verafschuwt onze eigenwillige godsdienst. God heeft Beeld en Gelijkenis veilig gesteld in Zijn geliefde Zoon.
Dat was Gods eeuwige Vrederaad: Jezus, het uitgedrukte Beeld van des Vaders zelfstandigheid. Jezus...het Beeld Gods.
Daar staan ze, duizenden des volks. Een vreemde onrust grijpt hen aan. Ze willen iets bij de hand hebben...iets, waardoor zij zich wat dichter bij God wanen. Een steun willen zij hebben, niet in geloof, maar in handen en ogen.
Zie ze dansen om het beeld van de oerkracht.
Ha, nu begrijpen ze tenminste iets van God, Die voor hen henentrekt in kracht en macht.
Zij miskennen die God, Die een spoor van bloed trekt over de gevloekte aarde naar het Koninkrijk van de Geest. Dáárom is God zo gestreng in dit tweede gebod. In dit gebod horen wij de sprake: Mens, wat zoekt ge en wat maakt ge.. uw arbeid is tevergeefs en uw ogen bedriegen u.
Ziehier onze verdoemelijke zonde voor God.
Eénmaal hebben we Zijn Beeld en Gelijkenis veracht en verworpen. Nu is het VOORBIJ, eeuwig voorbij aan onze zijde.
Alléén God kan ingrijpen in deze verlorenheid.
Alléén God wil verschijnen in deze duisternis.
Onze beelden, waardoor wij tot God willen naderen, zijn vervloekt. God zal iets nieuws maken op de aarde. Zijn naam is toch Verlosser en Bevrijder? Hij is de in Zichzelf Bewogene. Hij zorgt voor het Beeld.
Toen sprak de engel tot de maagd Maria: "En zie, gij zult bevrucht worden, en een Zoon baren, en zult Zijn naam heten: Jezus.

Deze zal groot zijn".
Alleen in Hem wilde de Vader Zich openbaren. Van Hem getuigt de Vader: Deze is Mijn geliefde Zoon, in Hem heb Ik Mijn welbehagen... hoort HEM.
"Gij zult u geen gesneden beeld, noch enige gelijkenis maken". God snijdt Zijn eigen Beeld en bouwt zelf Zijn Gelijkenis. Hij toornt tegen de miskenners van Zijn genade. Hij houdt de verachters van Zijn Beeld niet onschuldig. Geslachten komen en gaan. Velen vergrimmen tegen Jezus, het Beeld Gods. Zij bespotten het nameloze geloof, dat door God geschonken wordt in de grote stilte. Zij geven deze haat mee aan hun kinderen en verwerpen de raad des Heeren tegen zich. Juist bij dat stille kruis gaan de monden open: Verlos uzelf, en kom af van het kruis. Dan hebben we tenminste een beeld en gelijkenis om God te eren. Maar er gebeurt niets. Jezus zoekt de titels en jota's van de eerste tafel bij elkaar onder grote angsten. Jezus knielt voor geen enkel beeld. Hij buigt alleen voor Zijn Vader. Zie eens... dit beeld heeft God gesneden en uitgehouwen. Hij heeft Hem het lichaam toebereid. Deze God erkent geen stieren en kalveren. Hij erkent alleen het MAAKSEL VAN ZIJN HAND.

O, hier wordt alle vlees te schande. Van dit Beeld vluchten wij weg, Hem verlatende. Dit wonderbare Beeld Gods, geslagen en gevloekt... Die steen, door de bouwlieden verworpen. O HEERE, bekeer ons tot U, zo zullen wij bekeerd zijn. Gij bezoekt de ongerechtige beeldendienst aan het derde en vierde geslacht dergenen die U haten. O mijn ziel.. laat dan alle hoop varen, voor u en uw geslacht. Het is een geslacht van beeldendienaars, vol eigenwillige godsdienst. Maar dáár, van die berg, klinkt een stem: Vader, vergeef het hun.. zij weten niet wat zij doen. Vader, Ik ben het vijfde geslacht, op Mij is de breuk. Vader, straf Mij met de straf voor de beeldendienaars.. zo zal Ik de overtreders Uw wegen leren...

Barmhartigheid aan duizenden die U liefhebben en Uw geboden onderhouden.
Een moordernaar roept met schorre stem: Heere, gedenk mijner. Hij roept in geloof tot het Beeld van de onzienlijke God. Een aanbidder van het beeld van de brute kracht, hijst de witte vlag voor het Beeld Gods.

Heere, richt ook onze ogen op dit Beeld. Gij zult het ijdel beeld van alle vijanden van Uw Beeld verachten. Vreselijk zal het zijn te vallen in de handen van de levende God. Er is geen slachtoffer meer voor de zonde... Geslachten verzinken in vijandschap en beeldendienst. Geslachten worden behouden in dat éne beeld van God.

"Gij zult u geen gesneden beelden maken, noch enige gelijkenis".

Ja óók, als het stil en donker wordt. Oók als de stemmen luidkeels zeggen: Waar is uw God? Vader zegt: Gij zult u niet buigen voor een beeld. Naakt zult ge staan... zonder te zien, maar gelovende en buigende en dienende het Beeld Gods.

Jesu, gansch alleen gelaten,
komt mijn arme ziel te baten,
want ik heel verlegen ben
en noch uit noch in en ken.

Zal ik leven, zal ik sterven?
Zal'k Uw minnend aanschijn derven
en U loven, in mijn straf,
ver van Uwe kindren af?

Durf ik weer beloften spreken
die'k van morgen af zal breken
en met meerder boosheid, Heer',
U verlaten nog een keer?

Laat mij in Uw armen leunen,
want, om op mijzelf te steunen,
hebbe ik noch en kan ik niet
als de zonde die Gij ziet.

Jesu, 'k voel mij vallen... valle ik
in Uw wrekende armen?... Zal ik?

Jesu..Jesu... 'k Stel bevreesd
in Uwe handen mijnen geest. (G.G.)

Laten we deze overdenking besluiten door te luisteren naar de apostel Paulus... te luisteren naar het Woord: "Maar wij hebben verworpen de bedekselen der schande, niet wandelende in arglistigheid, noch het Woord Gods vervalsende, maar door openbaring der waarheid onszelven aangenaam makende bij alle gewetens der mensen, in de tegenwoordigheid Gods. Doch indien ook ons Evangelie bedekt is, zo is het bedekt in degenen, die verloren gaan; in dewelke de god dezer eeuw de zinnen verblind heeft, opdat hen niet bestrale de verlichting van het Evangelie der heerlijkheid van Christus, DIE HET BEELD GODS IS". (2 Kor.4)

Voor beeldendienst zult gij u wachten;
Ik ben de HEER', een ijv'rig God;
'k Straf dien in drie en vier geslachten;
Maar schenk mijn dienaars 't zaligst lot.

D.C.O.

ooOOoo